

דחיית "הטרילוגיה של החיים"

קודם כל אני חושב שאדם, אסור לו, אף פעם, אף פעם, לפחוד מפני ניצול בידי השלטון ותרבותו. יש להתנהג כאילו אפשרות מסוכנת זו כלל לא קיימת. הכנות והכורח של מה שצריך להיאמר, אלה הדברים החשובים ביותר. כאלה אסור לבגוד בשום אופן ובוודאי לא באמצעות שתיקה דיפלומטית ובכוונה תחילה. אבל אחר כך צריך אדם, לדעתי, לתת לעצמו דין וחשבון עד כמה נוצל, אם נוצל, בידי השלטון. ואז, אם השתלט השלטון על הפנות ועל הכורח, וניצל אותם, כי אז צריך את האומץ לדחותם [את הכנות ואת הכורח]. אני דוחה את ה"טרילוגיה של החיים" שלי, אף על פי שאינני מתחרט על כך שעשיתי אותה. אינני יכול, בעצם, להכחיש את הכנות ואת הכורח שדחפו אותי להציג את הגופים ואת הסמל הבולט שלהם, הסקס. כנות וכורח מסוג זה, יש להם כמה הצדקות היסטוריות ואידיאולוגיות.

ראשית, הם חלק מהמאבק לדמוקרטיזציה של "הזכות לביטוי עצמי" ולשחרור מיני – שני מרכיבים יסודיים במתח הקידמה של שנות החמישים והששים. שנית, במשך השלב הראשון של המשבר התרבותי והאנתרופולוגי, שהחל לקראת סוף שנות הששים – אז החל לנצח אותו חוסר ממשות של התת-תרבות בתקשורת ההמונים – נראה כאילו אותם גופים "תמימים", על האלימות הארכאית, הכהה, החיונית של אברי המין שלהם, היו המבצר האחרון של הממשות.

ולבסוף, בהצגת הארוס, כפי שהוא נראה בסביבה אנושית, שעדיין לא השתלטה עליה ההיסטוריה ועדיין נוכח באופן פיזי (בנאפולי, במזרח התיכון), היה משהו שהקסים אותי באופן אישי כיוצר אינדיבידואלי וכאדם. עכשיו הכל התהפך.

ראשית, המאבק המתקדם לדמוקרטיזציה של הביטוי ולשחרור המיני נמחק באופן ברוטאלי, עד כדי אוכדן של כל משמעות, באמצעות החלטתו של שלטון הצרכנות להעניק סובלנות גדולה (וכוזבת).

שנית, אפילו "ממשותם" של הגופים התמימים נפגעה, תומרנה, שועבדה בידי שלטון הצריכה – אדרכא, אלימות כזאת כלפי גופות אנושיים הפכה

לעובדה הכי מאקרוסקופית של העידן האנושי החדש. שלישית, חיי מין פרטיים (כמו חיי המין שלי) סבלו מטראומה של סובלנות כוזבת ושל השפלה גופנית, והשמחה והכאב שהיו קיימים בעבר, בפנטזיות המיניות, הפכו לאכזבה אובדנית ולקהות חושים חסרת צורה.

מכל מקום, אל ידמו לעצמם, אלו שביקרו את "הטרילוגיה של החיים", משום שלא נהנו ממנה, או בָּזוּ לה, כי הדחייה שלי מובילה אותי לקבל את ציווייהם. הדחייה שלי מובילה אותי למשהו אחר. אני פוחד לומר זאת, כך שלפני שאני עושה כן (וזהו חובתי האמיתית) אני מחפש סיבות לעיכוב. אלו הן:

(א) עובדה ניצחת היא, שגם אילו רציתי להמשיך ולעשות סרטים דוגמת "הטרילוגיה של החיים", לא הייתי יכול לעשותם, כיוון שכעת אני שונא את הגופים ואת אברי המין שלהם. מובן שאני מדבר על הגופים הללו ועל אברי המין הללו. כלומר, הגופים של הנערים והילדים האיטלקים החדשים. אנשים יתנגדו: "אבל אתה לא הראית בעצם ב'טרילוגיה' גופים ואברי מין בני זמננו, אלא את אלו של העבר." נכון – אבל מזה כמה שנים איני יכול עוד להשלוח את עצמי. על ההווה, וההתנוונות שלו, אפשר היה לפצות לא רק באמצעות החיאה אובייקטיבית של העבר, אלא בסופו של דבר גם באמצעות האפשרות להעלות את העבר הזה מחדש בדמיון. אבל היום השפלת הגופים ואברי המין קיבלה אופי רטרואקטיבי. אם הדברים הללו, שהיו אז כאלה-וכאלה, נעשו כיום כאלו-וכאלו, פירושו הדבר שבאופן פוטנציאלי הם היו כאלו כבר בעבר – כך שאופן הקיום שלהם, אפילו אז, מוחק את הערך בהווה. הילדים והנערים של התת-פרולטריון ברומא – שאותם השלכתי על נאפולי העתיקה, ואחר כך על הארצות העניות של "העולם השלישי" – אם היום הם אשפה אנושית, פירושו הדבר שבאופן פוטנציאלי היו הם כאלה אז; כך שהם היו אימבצילים, אשר אולצו להיות נאהבים; פושעים רגילים, אשר אולצו להיות גנבים נחמדים; יצורים סתמיים, שפלים, שאולצו להיות תמימים וקדושים וכו'. התמוטטות ההווה כוללת בתוכה את התמוטטות העבר. החיים הם ערימה של חורבות חסרות משמעות ואירוניות.

(ב) בעוד כל זה התרחש, היו למבקר, מלאי כאב או בוז, "חובות" אידיוטיות, שאותן המשיכו לכפות, כמו שאמרתי; "חובות" הקשורות במאבק לקידמה, שיפור, ליברליזציה, סובלנות, קולקטיביזם וכו'. הם לא הבחינו שההתנוונות תפסה את מקומה בדיוק באמצעות עיוותם של ערכיהם. ועכשיו נראה כאילו הם מרוצים. הם חושבים שהחברה האיטלקית ללא ספק השתפרה, שהיא נעשתה יותר דמוקרטית, יותר סובלנית, יותר מודרנית וכו'. הם לא מבחינים במפולת

הפשע המכסה את איטליה; הם מבודדים את התופעה בעמודי הפשע של העיתונים ומכחישים את חשיבות העניין. הם לא מבחינים שאין הפסקה ברצף בין אלו שהם, טכנית, פושעים, לבין אלו שאינם כאלו, ושמודל החוצפה, אי האנושיות, חוסר הרחמים זהה בכל המאסה הזאת של הנוער. הם אינם מבחינים שבאיטליה יש עוצר אמיתי – שהלילה עזוב ומפחיד כמו במאות האפלות ביותר של העבר; בכך אין הם מתנסים; הם נשארים בבית, מספקים את התודעה שלהם במודרניות, באמצעות הטלוויזיה. הם אינם מבחינים שהטלוויזיה, ואולי גרוע ממנה, חינוך החובה, הוריד את כל הנערים והילדים לסוג הגרוע ביותר של בורגנים מדרגה שנייה, בררנים, מתוסבכים, גזענים; אבל הם מתבוננים בתופעה זו כעל איזה מצב עניינים לא כל־כך נעים, שבוודאי יפתר – כאילו ניתן להשיב לאחור מוטאציה אנתרופולוגית. הם אינם רואים שהשחרור המיני רחוק מלהביא הקלה ואושר לצעירים, ושהשחרור הזה עשה אותם אומללים, סגורים, וכתוצאה מכך גם חצופים, טיפשים ותוקפנים. אבל זה משהו שהם לא רוצים לדעת, משום שלא אכפת להם בכלל מהצעירים.

ג) מחוץ לאיטליה, בארצות ה"מפותחות" – בעיקר בצרפת – המשחק הזה נגמר כבר מזמן. מזה זמן שהעם אינו קיים עוד מן הבחינה האנתרופולוגית. בשביל הבורגני הצרפתי, העם מורכב ממרוקאים, או יוונים, או פורטוגזים, או טוניסאים, ואלו, אומללים־שכמותם, אינם יכולים אלא לסגל לעצמם, מהר ככל האפשר, את מנהגיה של הבורגנות הצרפתית. וזה מה שהאינטלקטואלים – ימין או שמאל – חושבים באופן זהה.

מכל מקום, הגיע הזמן לומר לאן מוליכה אותי דחיית "הטרילוגיה של החיים". היא מוליכה אותי לתהליך של הסתגלות. אני כותב את הדפים האלו ב־15 ביוני 1975, יום הבחירות לפרלמנט. אני יודע שאפילו אם השמאל ינצח, ואני יודע שזה סביר למדי, הערך הנומינאלי של ההצבעה יהיה דבר אחד והערך הממשי שלה יהיה דבר אחר. הערך הנומינאלי [של ניצחון השמאל] יוכיח כי אכן איחודה של איטליה המודרנית, במשמעות החיובית, יצא אל הפועל; הערך הממשי [של ניצחון השמאל בבחירות] יוכיח כי איטליה – להוציא, כמובן, את הקומוניסטים המסורתיים – עברה דה־פוליטיזציה מוחלטת, גוף מת שהרפלקסים שלו הם רק מכניים. כלומר, איטליה חיה רק באמצעות תהליך של הסתגלות להידרדרות שלה, שממנה היא מנסה, נומינאלית, לשחרר את עצמה. Tout va bien – הרי אין מאסות של צעירים בעלי נטיות קרימינאליות, או מאסות של נירוטים או של קונפורמיסטים עד כדי טירוף, או לגמרי חסרי סובלנות. הלילות – בטוחים ושקטים, ים־תיכוניים נפלאים; החטיפות, מעשי השוד, ההוצאות להורג, מיליוני

התרמיות והגניבות, הן עניינים לעמודי החדשות וכו'. כולם הסתגלו לסיטואציה, אם על ידי התעלמות, או תהליך עצל, המוציא את הדרמה מהסיטואציה. אבל אני חייב להודות, שאפילו אם מישהו מבחין בסיטואציה, או אם הוא ממחיו אותה, אין זה יכול להציל אותם מהסתגלות או מקבלה. כך שאני מסתגל להידרדרות ולקבלת הבלתי מתקבל. אני מתמרן לארגן מחדש את חיי. אני מתחיל לשכוח כיצד היו הדברים קודם. הפנים האהובות של אתמול מתחילות להצהיב. אט אט, בלי אלטרנטיבות, אני עומד מול ההווה. אני מכוון מחדש את מחויבותי לקריאות גדולה יותר ["סאלו"??]

התפרסם בקוריירה דלה סרה ב-9 בנובמבר 1975, שבוע לאחר שפאזוליני נרצח.

מאיטלקית י.ל.